

การศึกษาผลการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558

The Study achievement of Teaching Soul in the Aspect of Virtue and Morality of the Second year students of the social Studies Branch, the Academic year 2016

เพชรสุดา เพชรใส

อาจารย์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย คือ เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 เรื่องการรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปิยวาจา โดยใช้โปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่ม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบ คุณธรรม จริยธรรม เรื่องการรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปิยวาจา โปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่ม พัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X} = mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test)

ผลการวิจัยโดยใช้โปรแกรมกิจกรรมให้คำปรึกษากลุ่มเกี่ยวกับการรักษาศีล อิทธิบาท 4 และปิยวาจา ปรากฏว่า นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูงกว่าก่อนการพัฒนามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: จิตวิญญาณความเป็นครู คุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมกลุ่ม การให้คำปรึกษากลุ่ม

ABSTRACT

This research aims to study the achievement of teaching soul development in the aspect of virtue and morality of the second year students of the social studies branch, the academic year 2016 on observing the Five Precepts, the Four Foundations of Accomplishment and beloved words using group counseling activity program. The 44 samples employed, were the second year social studies branch students of the academic year 2016. The instruments comprised a test on virtue and morality and a group counseling activity program to develop the teaching soul on virtue and morality. The data was analyzed using mean, standard deviation and t-test. The finding showed that the post average score on the aforesaid development of said students using group counseling activity program was higher than that of the pre-one at a 0.5 level of statistical significance.

Keywords: Teaching Soul, Professional Teaching Virtue and Morality Group Activities, Group Counseling

บทนำ

ในปัจจุบันนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยี สังคมคอมพิวเตอร์โลกออนไลน์ทำให้เยาวชน ผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ นิสัย อารมณ์ เกิดอารมณ์ร้อน รุนแรง บางครั้งขาดความยั้งคิด ความเห็นแก่ตัวก็เพิ่มขึ้น ความรับผิดชอบขาดหายไป จะพบเห็นได้จากข่าวหนังสือพิมพ์ รวมทั้งข่าวครูที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมความเป็นครูจางหายไป ผิดศีล วาจาไม่สุภาพ ขาดการเอาใจใส่และความเป็นแบบอย่างที่ดี ปัญหาเหล่านี้ใครคือผู้ที่จะต้องรับผิดชอบ ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไข แน่แน่นอนว่า สถาบันผลิตครู ครู อาจารย์ มีบทบาทที่สำคัญอย่างมากในการช่วยเหลือ พัฒนา ส่งเสริมบุคลิกภาพ ความมีคุณภาพ มีมาตรฐานวิชาชีพ ครู อาจารย์ ซึ่งเทคนิควิธีการที่เหมาะสมสำหรับการช่วยเหลือให้นักศึกษาสายครู ผู้ซึ่งยังเป็นวัยรุ่น โดยธรรมชาติมักจะเชื่อเพื่อนรุ่นเดียวกันมากกว่าผู้ใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 ในเรื่องของการรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปียวาจา โดยใช้โปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่ม

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 44 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ โปรแกรมกิจกรรมให้คำปรึกษากลุ่ม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ จิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 เรื่อง การรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปียวาจา

สมมติฐาน

ผลการศึกษากการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง การรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปียวาจาของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 หลังได้รับการพัฒนา โดยใช้โปรแกรมกิจกรรมให้คำปรึกษากลุ่มมากกว่าก่อนได้รับการพัฒนา (นักศึกษากลุ่มเดียวกันทั้งก่อนและหลังการพัฒนา)

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาจิตวิทยาเด็กกลุ่มพิเศษ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 คือ โปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม จำนวน 10 ครั้ง

ผลการดำเนินการวิจัย

1. สร้างโปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่มที่เกี่ยวกับการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ให้ครอบคลุมของเขตที่กำหนดในกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ แนวคิดที่ศึกษา
2. สร้างแบบทดสอบจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งประกอบไปด้วย การรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปิยวาจา วิเคราะห์และสร้างเป็น ข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบเขตแนวคิด

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบเครื่องมือโดยหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยปรึกษาและหาค่า IOC กับผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาจะต้องได้ค่าระหว่าง 0.50–1.00 และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สมบูรณ์ และเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามโปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่มที่เกี่ยวกับการรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปิยวาจา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (Validity)
2. ค่าเฉลี่ย (mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่ไม่อิสระต่อกัน

5. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยหาค่าเปรียบเทียบผลการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม เกี่ยวกับการรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปิยวาจา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง การรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปิยวาจา

ด้าน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การรักษาศีล 5	10.86	1.90	15.86	1.37	19.38	0.000
อิทธิบาท 4	10.73	2.41	15.75	1.20	14.38	0.000
ปิยวาจา	11.20	2.01	16.00	1.46	16.33	0.000
เฉลี่ย	32.64	5.18	47.52	2.88	19.36	0.000

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง การรักษาศีล 5 อิทธิบาท 4 และปิยวาจา ของ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้โปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่มหลังการพัฒนา มากกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอาจเป็นเพราะโปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่ม นักศึกษาได้เปิดใจและเข้าใจเพื่อนๆ ความเป็นอิสระ อบอุ่น ไม่มีความตึงเครียด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำแพง จิตตะมาก (2548 หน้า 109-112) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่า การศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้วยการสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 5 แนวทาง คือ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยการใช้ตัวแบบที่ดี ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และด้วยการนำผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พบว่าแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ตามแนวทางทั้ง 5 มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ตามแนวทางทั้ง 5 มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำวิธีการสอนไปใช้

- 1.1 โปรแกรมกิจกรรมการให้คำปรึกษากลุ่มแต่ละครั้งควรให้เวลามากกว่านี้
- 1.2 จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ควรมากเกินไป ควรประมาณ 10-20 คน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมเรื่องอื่นๆ เช่น สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4
- 2.2 ควรทำการวิจัยเรื่องนี้กับกลุ่มนักศึกษาสาขาการศึกษาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กำแพง จิตตะมาก. (2530). “การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร.” คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูยะลา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *จริยธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- เพชรสุดา เพชรใส. (2525). การทดลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการปรับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, อุดรธานี.
- สุภากร จันทร์ศิริโยธิน. (2532). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ. กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
- Gazda, G.M., J.A. Ducan and M.E. Meadoss. (1967). “Group Counseling and Group Procedures: Reported of a Survey” *Counselor Education and Supervision*. 6: 305-310.